

І.О. Шудрик, канд. філос. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

ФІЛОСОФСЬКІ РЕФЛЕКСІЇ НА СУСПІЛЬНУ КРИЗУ В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ ПОЧАТКУ ХХ СТ.: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

На поч. ХХ ст. Російська імперія переживала глибоку суспільну кризу, чим й скористались прихильники соціалістичних учень, особливо більшовики. Філософи та богослови у той період піддали гострій критиці соціалістичні вчення й попереджали про наближення революції, яка призведе до негативних наслідків.

Професори-протоіереї, завідувачі кафедри богослов'я Імператорського Харківського університету Т. Буткевич та М. Стелецький зазначали, що міжпартійна боротьба за владу призведе до насилля, до ще більш жакливих злиднів – з одного боку, казкового багатства і дикого свавілля – з іншого.

У 1907 р. Т. Буткевич у харківському богословсько-філософському часописі “Въра и Разумъ” зазначає, що в республіках і конституційних державах править не народ, а лише партії: “Достигнув власти, партия тотчас же изменяет, согласно своею политическою программой, всю систему государственного управления: она изгоняет всех прежних министров, чиновников, а на их места назначает своих единомышленников”. Пройшло понад століття, професор Т. Буткевич ніби сказав про наше недалеке минуле і сучасне, і не лише про наше.

Російський філософ Д. Мережковський у 1906 р. опублікував книгу “Грядущий Хам”, а в 1910 р. – “Болезнь Россия”, в яких майбутнє Росії зобразив в трагічних фарбах. Автор попереджав громадськість: “...грядущий Князь мира, грядущий Хам”.

Дружина Д. Мережковського Зінаїда Гіппіус у своєму щоденнику 2 серпня 1914 р. записала, що в Росії “...половина физиологически заразилась бессмысленным воинственным патриотизмом”. Мережковські всіляко намагались пояснити Європі, що російський більшовизм – “опасность всемирная”.

У зверненні Помісного собору РПЦ, який проходив в Кремлі восени 1917 р. зазначалося, що “...происходит всеобщее затемнение совести и разума”.

Подальші події призвели до мільйонів людських жертв. Після розпаду Царської імперії більшовики почали на нових гаслах відтворювати імперію, в результаті чого загинули мільйони населення.

Через століття знову відбулося “затемнение совести и разума” й до влади в Україні прийшов двічі судимий за кримінальні злочини

пахан, який в зоні мав кличку “Хам”. Зі своєю командою він розграбував державу і народ. Вони допомогли керівництву Росії розвалити в Україні армію.

З того, що відбулося у нашій країні в останні роки, варто зробити висновки. Перед виборами в Україні розгорнулася широка кампанія на підтримку В. Януковича та партії регіонів, особливо в Криму та на Донбасі. Як же можна було довіряти її лідеру з кримінальним минулим? Де ж була офіцерська честь, коли генерали та офіцери Збройних Сил і Міністерства внутрішніх справ агітували і голосували за людину з кримінальним минулим, яку в армію і в міліцію не взяли б рядовим, а він став не просто Президентом, а й Верховним головнокомандувачем, щоб командувати генералами, полковниками тощо. Відбулося якесь “запоморочення свідомості” у багатьох виборців, як і при більшовицькому перевороті у жовтні 1917 р. А треба було б думати про наслідки свого вибору. А тепер уся Україна пожинає плоди такого вибору.

Скориставшись становищем в Україні, керівництво Росії знову вирішило відтворити імперію, як це було зроблено на поч. 20-х років ХХ ст. Реалізацію цього плану почали з України, як це було зроблено Петром I та Катериною II. З метою окупації Криму, Донбасу й інших територій України російські агресори використовують зомбовану російською пропагандою “п’яту колону” в Україні, яка вважає, що Слобідська Україна, “Новороссія”, та й уся територія та історія України, у дійсності, є територією та історією Росії “с древнейших времен”. Як повчав Путін викладачів історії, що “Историю надо подавать в интересах России”. Варто нагадати, що відповідно ст. 2 Конституції України “Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою”.

Путін намагається реалізувати “русскую идею”. У 1910 р. Д. Мережковський писав: “...мы сидим в луже, утешаясь тем, что это вовсе не лужа, а “русская идея”. І далі: “...русская идея – русское бегумие”.

Імперії створювались на крові, вони закономірно розвалились, як Британська, Австро-Угорська, Французька, Іспанська та ін. Не можливо втретє відтворити Російську імперію, але спроби це робити призведуть до великої руйни та до величезних людських жертв, і врешті, до розпаду самої Росії.